چیرۆک

نووسینەوەی درک

ئارام کاکەی فەلاح

من ناوم غەریبە، غەریب ڕیکۆرد. ڕەنگبێ پێتان خۆش بێ بزانن ئەم ناوەی من بۆ وا غەریب و سەیرە و لەکوێوە هاتووە؟ لەڕاستیدا ئەمە نازناوی منە و ماوەی بیست ساڵێکە وای لێهاتووە، دەنا پێش ئەوە نازناوم «خەریک ڕیکۆرد» بوو، ڕۆژێ لە ڕۆژان، جارێک لە جارەکان خەریک بوو ڕیکۆردێک بشکێنم و نەیانهێشت، خەریک بوو ناوم هەر ئەوسا بچێتە دەفتەری ڕیکۆردەکەوە، کە بۆ من و هاوڕێکانم و زۆر کەسی تریش هەموو دونیا بوو.

بە تێپەڕبوونی ڕۆژگار و گاڵتە و سوعبەتی هاوڕێکانم، نازناوەکەم گۆڕانی بەسەردا هات و وەک هەندێ لە ووشەکانی زمان سواو بۆ ئاسانکرد شێوەی دەموچاومی وەرگرت و لە خەریکەوە بوو بە غەریب. لێتان ناشارمەوە هەر لەناو ئەو پرۆسەیەدا بۆ ماوەیەکی کەم پێش ئەوەی ببم بە غەریب لە خەریکەوە بووبووم بە فەریک و بەقەدەر ئەم دونیایەم پێ ناخۆش بوو کە وایان پێ دەوتم، چونکە فەریکەنۆکم بیردەکەوتەوە. فەریکەنۆکیش لای من گوڵەبەڕۆژەی لێ دەرچێ، شەرمنترین و هەژارترین خواردنی دونیایە. باش بوو ڕۆمانی پاریسی ئەو هاوڕێیەی ئەم چیرۆکەی بۆ دەنێرم، هەر زوو فریام کەوت و وای کرد ببم بە غەریب.

ئێستا من لە نازناوەکەی خۆم ڕازیم و تا سەر ئێسقان هەست دەکەم

غەریبم. بەتایبەتی دوای ئەوەی هاوڕێکانم جێیان هێشتم و بەتەنیا مامەوە. یان گێژەڵووکەی مەرگبردنی، یان لافاوی بێ ڕەحمی زەمانە بەتەڕی دووری خستنەوە. حەزدەکەم ئەوەش بڵێم کە وەستانی زۆری من لەسەر نازناوەکەم پەیوەندییەکی تەواوی بەم چیرۆکەی من و هاوڕێکانمەوە هەیە کە بە جۆرێک لە جۆرەکان هەوڵدەدەم بینووسمەوە و بەزووترین کات بینێرم بۆ ڕۆمانی هاوڕێم کە هەر لە منداڵییەوە حەزی دەکرد ژیان لە پاریس بباتە سەر، ئەویش لەلای خۆیەوە بیداتە دەست تۆی خوێنەری ئازیز، تۆیەک کە کلیلێکم بۆ دێنیتەوە، کلیلێک کە پاریسی پێت دەدات و نابێ بە هیچ شێوەیەک ونبێت. جا تکایە ئەم چیرۆکە باش بخوێنەوە بۆئەوەی ئەو کلیلە بگەیەنیتە دەستم. چونکە ڕۆمان بە قسەی خۆی دوو جاری تر دابووی بە خەڵکانی جیاواز ـ جیاواز، ئەوانەی سەردانی کوردستان دەکەنەوە، هەر شەو لەکاتی شپرزەیی جانتا ئامادەکردندا دوو جاران کلیلەکەیان ون کردبوو بە زەحمەت دۆزرابووەوە بۆیە پاریسی پێشنیاری ئەوەی کرد کە من، منێک کە کەمێک دەستی نووسینم هەبوو، کە هاوڕێکانم ئینشاکانی منیان لە تاقیکردنەوەکاندا قۆپی دەکرد، منێک کە هەر لە منداڵییەوە حەزم دەکرد دوای حیکایەتی ئەو کەسانە بکەوم، کە بێدەنگ تێدەپەڕن و شتێکی تەڵخ، هەناسەیەکی سارد، دووکەڵێک لە تەماشا و نیگادا، لافاوێک لەناو دڵدا، بارانێک لە گلێنەدا، بروسکەیەک لە ڕۆحێکی برینداردا لەدوای خۆیانەوە لە شوێنێکی دووردەست جێ دەهێڵن و جێ ناهێڵن، منێک هەر بەو پاکی و شەرمنییەی جارانمەوە بێم و حیکایەتی هەرچوارمان بنووسمەوە. چواری چی؟ دووانمان ماوین، ئاخ گەر چیرۆکنووس دەبووم ئەی خوێنەی خۆشەویست وا بەئاسانی ئەوەم نەدەدا بەدەستەوە کە لە چوار دووانمان ماوین، ئەی دووانەکەی تر کێن؟ کوان؟ چییان لێ هات؟

من دەمووت پاریسی تۆ داوایەکی زەحمەت لە من دەکەیت، من ئەگەر بێم و ئەو چیرۆکە بنووسمەوە، ناتوانم نە پاک بم، نە شەرمن. ئەویش دەیووت چۆنت پێ خۆشە با وابێ، گرنگ ئەوەیە بنووسرێتەوە.

بەهەر حاڵ ئێمە چوار هاوڕێ بووین. ئەمەی ئێوە دەیخوێننەوە حیکایەتی چوار کەسە لەگەڵ ئەو پیاوکوژەی کە هەر لە منداڵییەوە دڵم خەبەری دابوو کە

تەنها بۆئەوە لەدایک بووە کە بگیرێت. من هەر دەمزانی کە ئەو مرۆڤێکی هەڵە بوو، لە کات و شوێنێکی هەڵەدا دەژیا و ژیانی پەلەپەل و شیتاڵ ـ شیتاڵ کردین و ون بوو.

من هەر زوو دوای حیکاتی ئەو سیحربازە کەوتم. زانیم کە ئەو ڕووداوە سەیرانەی ئەم ناوە و ئەم گەڕەکەی ئێمە پەیوەندییەکی تەواوی بەوە هەیە، بەڵام حەیف درەنگ بڕوایان پێ کردم. من هەر لە منداڵییەوە خولیای ئەوە بووم کە حەقی لێ بکەمەوە، حەقی دڵڕەقییەک کە نازانم لە چ تاریکی و زوڵوماتێکەوە قەرزی کردبوو، هێنابوویی و بەسەر ئێمەدا تاقی دەکردەوە. ئێوە چووزانن چ قەهر و دەردێکی کردە دڵمەوە، قەهر و دەردێک وەک خۆرە بەدڵمەوە نووسا و قەت لێم نەبووەوە.

من ڕۆژگارێکی زۆر، شەوانێکی دوورودرێژ بەدیار ئەو خەیالانەوە دادەنیشتم و وەک مۆمێکی ماندوو ئارەقەم لێ دەچۆڕا و دەسووتام. ئەو خەیالانەی کە ئێستا دوای عومرێک لە حەسرەت و دوودڵی و خواردنی بەرچنە دوای بەرچنەی غەم، دەمەوێت لە ژوورە تاریکەکانی بیرەوەریمدا، بە خەیاڵمدا گوزەربکەن و بیانووسمەوە.

ئازاری گێڕانەوە چزە لە ڕۆحم هەڵدەستێنێ و دڵم نێڵەنێڵ دەسووتێ و لەدوای خۆیەوە دووکەڵێک جێدێڵێت. ئیشی من ئەوەیە ئەو دووکەڵە ببینم و بگرم و بنووسمەوە تا بینێرم بۆ ڕۆمانی هاوڕێم و ئەویش لای خۆیەوە بیداتە دەست کەسێک کلیلێکم بۆ دێنێتەوە. من ئێستا ئاگام لەوە نییە کە ئێوە چەند پاریسی دەناسن و چەند تێکەڵاوتانە و بە چی بانگی دەکەن؟ بەڵام من لێرەدا نهێنییەک باس دەکەم کە تەنها من و ئەو ئاگامان لێیەتی و ناشزانم چەندی پێ خۆشە درکاندنی؟ بەڵام من هەر لەبەر خاتری چیرۆکەکە دەیگێڕمەوە.

وەک لە پێشدا وتم کە ڕۆمان یارمەتی منی دا و لە فەریکەوە کردمی بە غەریب، منیش لەهەمان کاتدا یارمەتی ئەومدا و لە ڕۆمانی گوڵەبەڕۆژەوە کردمەوە بە ڕۆمانی پاریسی. ئەوە ڕێکەوتنێکی نهێنی نێوان هەردووکمان بوو کە هەردوو لامان بەسەرکەوتوویی لێی دەرچووین.

ڕۆمان بە منداڵی لەکاتی هاویندا دەچووە دێیەکەی باپیرەی (باپیرەی لە

دایکییەوە). هاوینێک لە هاوینەکان لەناو کێڵگەی گوڵەبەڕۆژەکانی باپیرەیدا عاشقی کیژێکی جوانکیلە دەبێ و پێی دەڵێ:

- خۆشم دەوێیت. گەورە بم دەتبەم بۆ پاریس.

ئەویش دەڵێ:

- من نایەم بۆ ماڵی بایز.

- بایز نا، پاریس.

- بۆ ماڵی ئەوانیش نایەم.

- ئەی یار! یاری نازدار! وەرە لەگەڵما، باشە گەر ئەم کێڵگەی گوڵەبەڕۆژەیەت بە چەند سەعاتێک بۆ بخۆم بڕوام پێ دەکەی؟ بڕوا بە خۆشەویستییەکەم دەکەیت؟

- هەموو ئەم کێڵگەیە؟

ڕۆمانیش بە وشە وەڵامی نەدابووەوە بەڵکو یەکسەر دەستی کردبوو بە گوڵەبەڕۆژە خواردن. دوور لە چاوانی باپیرە و خەڵکی ئاوایی، بە چەند سەعاتێک هەمووی خواردبوو، بە چەند چرکەیەک پێش ئەوەی بڕشێتەوە و هەمووی بێنێتەوە. کچەکە پێی وتبوو:

- نا، نایەم، باوکم نایەڵێ بچم بۆ ماڵی کەس.

ڕۆمانیش دوای ئەو ڕستەیە، ڕشانەوەیەکی سەیر ڕشایەوە، تایەکی گەرم لەوانەی هێلکەت بۆ دەکوڵێنێت هەموو گیانی گرتەوە، هێزی وەڵام دانەوەی نەما و بێ هۆش کەوت. باپیرە بەپەلە هێنایەوە بۆ شار هەفتەیەک لە خەستەخانە کەوت و چەند ئاویان پیا هەڵواسی، تا مانگێ سکی دەچوو، سک چوونی چی؟ دڕک دادەنیشت.

دوکتۆر پێی دەووت، کوڕم تۆ گوڵەبەڕۆژەت خواردووە یان دڕکەکانی هەموو دونیا؟ ئەمیش دەیووت: دوکتۆر گیان! سەیرکە، عەشق چی لێ کردم.

دوکتۆریش دەیووت، عەشقی چی؟ تۆ هەر بەقەد گوونی خۆت دەبی، تۆ جارێ منداڵی.

ڕۆمانیش بەدەم ئازاری سکەوە دەیووت، عەشق هەر بە منداڵی خۆشە بە منداڵی دەکرێ و لەوە دەچێ هەر بە منداڵیش بمرێ. ئێستا عەشق لە دڵی منا مرد، دوکتۆر گیان عەشق مرد. دەرمانێکم بەرێ بیخۆم و عەشقم بیرچێتەوە،

مـەرهـەمـێک دڵمی پێ چـەور بکەم و دەرگـاکـانـی تـا ئـەبـەد دابخـەم. دکـتـۆر گـیـان!
ئێستـا من بەم ئازارەوە هـەست دەکـەم کـە ئـەمـە ئازاری سکم نییـە، بەڵکو ئازاری
دڵمـە و سکم دەیچێژێ، نازونووزی دڵمە و سکم نرخـەکەی دەدا و دەڵێ با لـەسـەر
خۆمان بێ، دڵم موسافیرە دکتۆر گیان! موسافیر، بڕوا ناکەم جارێکی تر سەفەری
وا بکات. منی نیوەمـردوو ئێستـا هـەست دەکـەم کـە عەشـق لە گۆڕستـانێک دەچێ،
کە تیایدا مردن ئەزموون دەکەی بەبێ ئەوەی بمریت.

دکتۆریش بـە گـومـانـەوە، لەژێر چاویلـکەکـەیەوە سـەیری ئەم منداڵەی دەکرد کـە
بەو شێوەیە باسـی عەشـق دەکات. بە سـەرسـوڕمانـەوە پێی وت:

- ڕۆڵە! ئەو قسـانـە سـەیرە لە منداڵێکەوە. یەکـێ ئەو قسـانـە دەکـات کـە عـەشـق
هـەزار هـەڵبەز و دابەزی پێ کردبێت.

- تۆش دکـتـۆر گـیـان! یـەکـێکم لەسـەر ئەم زەمـینـە بۆ بـدۆزەرەوە لەم تەمـەنەی
منـدا، کـێـڵـگـەیـەک گـوڵەبەڕۆژە، بە دڕک و داڵـیـیـەوە، بە تـوێکـڵـیـیـەوە، بـە بەردەوە
خـواردبێ تەنها لەبەر خـاتری کیژێک کـە خۆشم دەوێ و لـە سـاڵێکدا، دوو هـەفتـەی
هـاوینـان لە کوێرەدێیەکەی باپیرە دەیبینم و هیچی تر.

- ئاخر کوڕی خۆم! ئەمە چ دەرگایەکە وا زوو لەسـەر خۆت کردەوە؟

- ئای دکـتـۆر! بـڕوا نـاکـەم کـەسـمـان لە کـردنەوەی ئەو دەرگـایـەدا سـەربەست
بین، دەرگــایـەکــە دەیکەیتــەوە و ناشــزانـی چی چاوەڕێت دەکــات کێ لـەپشت ئەو
دەرگـایەوەیـە؟ کێ وەسـتــاوە؟ نـازانـین... نـازانـین. چۆن بزانین؟ کــە ژیان و خــەون و
عـەشـق سـێ شـتن، کـە قـەت خـۆمـان هـەڵـیـانـنـابژێرین. مـام دوکـتـۆر عـەشق لە وڵاتی
ئێــمــەدا لە یانەســـیب دەچـێ، قــەت لە ســـەرەتادا نازانـی بۆت دەردەچـێ یان نـا،
هـەروەک کڕینی ئەو پارچە کاغەزەش سەرەتاکانی پڕێتی لە فەنتازیا، فـەنتازیایەک
کە ئامادەیە تا ناو گۆڕ لەگەڵ خۆیدا بتبات.

دکتـۆر لەو قسـانـەوە ڕۆمـانـی زۆر دەچـێ بەدڵدا، پێی سـەیر بوو کە منداڵێکی
ئاوا بەو هـەمـوو خـەم و قـەهرەوە قسـەی وا دەکـات. ئەو ڕۆژەی کـە لە خـەستـەخـانـە
دەرچوو، دکتۆر پێی ووت:

- کاکە ڕۆمان! هـەموو کـاتێ گەر پێویستیت بە دکتـۆر بوو، وەرە بۆ لام. من بە
خـۆڕایی هـەمـوو شـتێکت بـۆ دەکەم. نەک تـەنـها بۆ تـۆ، بەڵکو بۆ هـەمـووتـان، بۆ دایک

و باوکت، بۆ خزمەکانت، بۆ باپیرەت، تەنانەت بۆ ئەو کیژەش کە ئەو هەموو بەرد و دڕکەی پێ خواردیت. بۆ هەمووتان پشکنین و داودەرمان بەخۆڕایی.

لەدوای ئەو ڕووداوەوە بوو کە بوو بە ڕۆمانی گوڵەبەڕۆژە، هەر کە گوێی لە گوڵەبەڕۆژە دەبوو وەک دڵی هەنجن هەنجن کەیت دەمرد و زیندوو دەبووەوە. ئێوارەیەک لە ئێوارەکان، من و ئەو لەژێر گڵۆپی زەردی عەمموودی کۆڵاندا پەیمانمان دا بەیەک کە ئەو من بکات بە غەریب و منیش ئەو بکەمەوە بە ڕۆمانی پاریسی.

ئێستا خوێنەری خۆشەویست! کەمێک ڕۆمانتان ناسی. ئەوە ئەو کەسەیە کە من ئەم چیرۆکەی بۆ دەنێرم و کلیلێکتان پێ دەدات کە نابێ ونی بکەن. من دەزانم کە بەتەواوی کاتی ئەوە هاتووە کە حیکایەتی من و پاریسی و کۆپی یەکتر و ئەو کلیلە بگێڕمەوە. دەنا خوێنەر دیق دەکات و لەداخدا لەجیاتی جارێک هەزار جار کلیلەکەم لێ ون دەکات.

هەر لەسەرەتاوە حەز دەکەم ئەوە بڵێم کە ئەوانە هەڵەن وا دەزانن ڕووداوەکان لەو ئێوارەیەوە دەستپێدەکەن کە هەردوو هاوڕێی تەمەنمان (کۆپی یەکتر) دیار نەمان.

من حیکایەی پێش ئەوانیشم لایە، سەرگوزشتەی ئەو پیاوە نابەڵەدەی کە بەڕێکەوت شەوێکی پایز، ڕێی دەکەوێتە ناو دڕکەکانی بەردەرگای ماڵی سیحربازەکە، هەر دەیەوێ لێی بێتە دەرەوە و ڕزگاری بێ، ناتوانێ. تا چەند مەترێک لای بەردەرگای ماڵەکەیەوە دەبێ بە بەرد. من خۆم بینیم کە بوو بە بەرد، هەرچەندە تەماشام زۆر ڕوون نەبوو، جامی گلێنەم پڕ بووبوو لە فرمێسک. من لەناو دڕکەکانەوە بینیم. ترسام و ڕامکردەوە بۆ ماڵەوە، کە بەیانی زوو هاتمە دەرەوە و سەیرم کرد پەیکەرێک کە زۆر لەو پیاوە دەچێ لەبەردەمی ماڵەکەیدا چەقیووە، بەشێوەیەک کە شارەوانی بە شۆفڵیش بۆی لاناچێت. ئەو هەموو ساڵانە تێپەڕین و ئێستاش ژنی ئەو پیاوە، ئەو پیاوەی بوو بە بەرد، دێت و جارجار سەردانی مێردەکەی دەکات و چاوتەڕ-چاوتەڕ دەڕواتەوە. هەموو جارێ بە خەیاڵی جیاواز-جیاواز سەیری دەکات. ڕۆژێ دەڵێ کە ئەوە کتومت خۆیەتی. ڕۆژی تر دەڵێ لەو دەکات، جارجارەش شکێ وەک خەمێ لەناکاو بەردڵی دەگرێ و

دەڵێ، هەندێ شتی هاوبەشیان تیایە، تۆ بڵێی ئەو بێ؟ ئەوەی من کەمێ غەمگینتر بوو. من ماوەیەک دوای حیکایەتی ئەو ژنەش کەوتم. دوای چیرۆکی ئەم دوو عاشقە پیرە. تا زانیم ئەو پیاوە، بۆچی ڕێی کەوتۆتە ئەم ناوە! من داخەکەم درەنگ، زۆر درەنگ پێم زانی و نەمتوانی یارمەتی بدەم. درەنگ پێم زانی کە هاتنی ئەو مێردەبەردینە بۆلای درکەکانی سیحربازەکە بۆ بەدەستهێنانی جۆرە شلەمەنی و دەرمانێک بوو بۆ ژنەکەی. نازانم لەکوێ بیستبووی کە لەناو لاسکی درێژی ئەو درکانەدا جۆرە شیرێکی تیایە کە نەخۆشی پێستی ژنەکەی چاک دەکاتەوە، نەخۆشییەک کە هیچ دوکتۆر و حەکیم و دەرماننناسێک پێی نەدەوێرا. برینی وەک گوڵەباخی دەمکراوە، پڕ بەدەم خوێن لەسەر لەشی ئەم ژنە دروست دەبوو، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ئەم گوڵانە لەزیادبووندا بوون بەجۆرێک پێیان وتبوو کە ئەگەر چارەسەری نەکات، ئەوا بەم نزیکانە هەموو لەشی دەبێتە (باخچەی پاشا لەوبەر ئاوە، خێڵی دوژمن دەورەی داوە).

بەڵام ئێستا کاتی ئەوەم نییە، حیکایەتی ئەوان هەڵدەگرم بۆ کاتێکی تر، بەم زووانە ڕەنگبێ کە لەم چیرۆکە بوومەوە، حیکایەتی ئەوانیش بنووسمەوە، ڕەنگە هەر ناوی بنێم ئەو پیاوەی کە بوو بە بەرد، گەر یەکێ پێی خۆش بێ، با بە نامە یان ئی-مایل ئاگادارم بکاتەوە من بۆی دەنێرم. بەڵام ئێستا نا، ئێستا دەمەوێ بەخشکەیی بگەڕێمەوە بۆ لای حیکایەتی ئەو دوو هاوڕێیەی کە پێمان دەوتن کۆپی یەکتر و لە ئێوارەیەکی غەمگین و پڕ تەم و توومانی پایزدا دیارنەمان. من و پاریسی بەتەوسەوە وامان پێ دەوتن، چونکە دووانە بوون و هیچ شتێکی خوایان لەیەک نەدەچوو. بەڵام تاقە شتێکی هاوبەشیان ئەوە بوو کە بۆنی نێرگزیان لێ دەهات. لە دووری دوورەوە دەتزانی کە هاتن. لە دووری دوورەوە دەتزانی کە لەویان. حیکایەتی ئەوەش کە ئەوان لەکاتی لەدایک بوونیاندا یەکی چڵە نێرگزێکی فلیقاوەیان لە مستا بووە لای من ڕاستە و بڕوایەکی تەواوم پێیەتی. چونکە دایکیان لەو ماوەیەی نۆ مانگ و نۆ ڕۆژەدا هەمیشە چڵەنێرگزی لەتەنیشتەوە بووە و هەر بۆنی کردووە و لێی تێر نەبووە، دەڵێن بێزووی پێوەکردووە و هەندێ جار خواردوویەتی. بۆیە کاتێ کە لەدایک بوون بە مامانەکەی وتووە، گەر کچ بوونایە ناوم دەنان نێرگزەجاڕ، وەی خوایە! تەماشا چییان پێیە؟ جا ئەم دووانە

هیچیان لەیەکتر نەدەچوو، یەکێکیان ناسک، ئەوی تریان دڕندە، دڕندەکەیان تا بڵێی عاشق بوو، ناسکەکەیان تا سەر ئێسقان ڕەزیل. عاشقەکەیان بەتەواوی غەمگین، ڕەزیلەکەیان تا دوا هەناسە شاعیر، غەمگینەکەیان تا حەز بکەی پەیکەرتاشێکی بێ وێنە بوو. کە بە دەستە چکۆلەکانی خۆی هەموو دونیای دەکردە پەیکەری بچووک.

ئەو دووانە دوو هاوڕێی گیانی بەگیانی من و پاریسی بوون، دوو هونەرمەند و بەهرەمەندی بچکۆلەی گەورەبوون لە ئێوارەیەکی سەیردا دیارنەمان. لە ئێوارەیەکدا کە بۆ من گرنگییەکی تایبەتی هەبوو کە ئەوان زیندوو بن. کەچی ئەوان دیارنەمان. هەر لەناو دڕکەکانی سیحربازەکەدا بوون، هەر دەبێ وابێ، چونکە هەربۆشەوەکەی کەپارچەشیعرێکوپەیکەرێکی بچکۆلەی تەواونەکراوی گیرفانیان لەناو دڕکەڵانەکەی بەردەرگای ماڵەکەی ئەودا دۆزییەوە، ئیتر پۆلیسەکان دەستبەجێ کەوتنە پشکنینێکی زۆر وردی ئەو ناوە بەڵام ئەوانیان نەدۆزییەوە. موفەوەزی پۆلیس کە سەرپەرشتی کاری دۆزینەوەکەی دەکرد کوڕێکی گەنج بوو کە سمێڵێکی ناشرینی هەبوو هەر چەند تاڵێک بوو لەوە دەچوو بەهەڵە لەویا ڕووابن. سمێڵێک بوو کە لەوە دەچوو قەرزی کردبێ و لەکاتی دانەوەدا چەند تاڵێکی بۆ خۆی گلدابێتەوە. زووزوو بە خۆی دەوت تووخوا! ئەمە ئیشە من هەمە، بەرد ببارێ... گوو ببارێ. بە خۆی و لایتێکی گەورەی دەستەوە فەرمانی دا کە ماڵی سیحربازەکە بگەڕێن. پۆلیسەکانیش بە قاچ و قوولی زامدارەوە لەناو دڕکەکانەوە هاتنە دەرەوە. خوێنیان لێ دەچۆڕا. دڕکەکان وەک وردە ماری برسی لە قاچ و پێڵاوەکانیان ئاڵابوون و تیژ ڕۆچووبوون. ماڵی سیحربازەکەیان بە بریندار سەروژێر کرد و هیچیان نەدۆزییەوە. بەتووڕەیی و شکستییەوە، ئەو ناوەیان بەجێهێشت، موفەوەزی پۆلیسیش جنێوێکی مزری بەو کەسەش دا کە تەلەفونی بۆ کردبوون و سیحربازەکەی تاوانبار کردبوو. ئەوە من بووم کە ئەو هەواڵەم بە پۆلیس ڕاگەیاند و بەدزییەوە تەلەفونم بۆ کردن. دەمویست بگیرێ. من ئێستاش دوای ئەو هەموو ساڵانە هەر لەو بڕوایەدام کە دیارنەمانی کۆپی یەکتر و زۆر ڕووداوی دڵتەزێنی ئەم ناوە و ئەم گەڕەکەی ئێمە دەستێکی نهێنی ئەوی هەر تیا بووە. بۆیە دەمویست هەر هەقی لێ بکەمەوە. بۆیە من قەت

لەوە پەشیمان نیم کە هەوڵێکی شێتانەم دا بۆ ئەوەی بگیرێ و ئیدی شوێنەواری لەم ناوە نەمێنێ. ئای خوایە دڕکەکانی ئەو چی بە منداڵانی ئەم ناوە نەکرد. ئەو منداڵانەی کە بەڕێکەوت بۆ یاری کردن ڕێیان دەکەوتە لای دڕکەکانی ئەو. ئای لەو هەموو منداڵە قاچ و قوول زامدارانە، لە پەل و پۆ کەوتووانە. خەستەخانەی شیرەکە کە نزیک ماڵی ئێمە بوو، پڕ بوو لە منداڵی بریندار. دڕک بە شێوەیەک چەقیبووە جەستەیان بە نەشتەریش دەرنەدەهات. هەروەک (تاتوو)ێک بە جەستەیانەوە شوێنەواری دەمایەوە و زەحمەت بوو بیسڕیتەوە. دوکتۆرەکان سەرسام و واق وڕماو بە تیژی ئەو دڕکانە. یەکێکیان کە تازە دامەزرابوو، لەوە دەچوو ڕقێکی زۆری لە خواردنی هیندی بێ دەیوت: «ئەمانە دڕکن یان دەلوبیبەر و عەمبە».

ئەم پیاوە کۆشکێکی ڕووخاوی لە تەنەکە و دڕک دروستکردبوو، ماڵەکەی لە کەلاوەکەی تەنیشت کۆڵانەکەی ئێمە بوو، کەلاوەیەک کە سروشت زۆر دڵڕەقانە فەرامۆشی کردبوو، بەجۆرێک وەک ئەوەی بە دزی نەخشە و جوگرافیاوە کەوتبێتە ئەو ناوە. چواردەوری پڕ کرد بوو لە دڕک وەک بیەوێ لە شتێ... لە کەسێ بیشارێتەوە. لە دوورەوە جگە لە دڕکەلانێک هیچی تر نەدەبینرا. جۆرە دڕکێکی دەگمەن بوو، من لە هیچ شوێنێ دڕکەزێی مل درێژ و مەچەک ئەستووری لەو جۆرەم نەبینیبوو. ئەوانە ئەو چەقۆیانە بوون کە لە جەستە و سیما و قاچ و قوولی منداڵان دەچەقان و بەپەلە و نیوەمردوویی دەیانگەیاندنە خەستەخانەی شیرەکە. کە یاری خۆشاردنەوەمان دەکرد، هەر لەناو دڕکەکاندا خۆمان دەشاردەوە، هێندە دڕکمان لێ دەچەقا، دەتووت ژیشکین، ژیشکێک بە دڕکەکانی خۆی هەلاهەلا و ماڵوێران بێت. تەنانەت ئەو کاتەش کە سیحربازەکەم بەگرت دا، دڵێکم هەر لەلای ئەو دڕکانە بوو کە شارەوانی دێت و بە ئاگرێک شوێنەواری نایەڵێت، بەڵام لەوەیاندا من بەهەڵە دەرچووم.

ئێستا ئیتر کاتی ئەوە هاتووە، کە هەموو شتەکان پێکەوە ببەستمەوە، بەڵام پێش ئەوەی ئەوە بکەم، دەمەوێ باسی نهێنییەک بکەم کە چەندەها ساڵە لەگەڵ خۆمدا دەیهێنم و دەیبەم، وە بەبێ دڕکاندنی ئەو نهێنییە ئەم چیرۆکەمان نوقسان دەردەچێ. ئەم چیرۆکەی من و پاریسی و هەردوو کۆپی یەکتر. ئێمە چوار هاوڕێ

بووین، دەفتەرێکمان هەبوو ناومان نابوو دەفتەری ڕیکۆردەکان. هەموو خەڵکی ئەم شارە ئاگایان لەو دەفتەرە هەیە، شتێکیان لەبارەیەوە بیستووە. ئەم دەفتەرە بە بادانی چوار کلیلی جیاواز لەیەک کاتدا دەکرێتەوە. ئێمەش هەرچوارمان یەکی کلیلێکمان پێبوو، هەر ئێمەش بۆمان هەبوو بیکەینەوە و ناوی ئەو کەسانە تۆماربکەین کە لەم شارەدا بتوانن ڕیکۆردێک لە هەر شتێکدا بێت بشکێنن و ناویان بچێتە ناو دەفتەرەکەوە. دەفتەرێک کە لەسەری نووسراوە: «دڵی خەڵکانە بەهەشت... دڵی خەڵکان» ئەم دەفتەرە تەمەنی دووسەد ساڵ زیاترە، لە باپیرانەوە بۆمان ماوەتەوە. باب و باپیرانمان هەموویان هاوڕێی نزیکی یەکتر بوونە. هەر لە سەرەتای دروستبوونی ئەم شارەوە، ئەوانیش بیریان لە دەفتەرێکی وا کردەوە، یەکەمجار تەنها ناوی ئەو کەسانەیان تۆمارکرد کە شتێکی جوانیان کردبوو بۆ ئەم شارە، ناوی کەسانێک کە قوتابخانەیەک، باخچەیەک بۆ منداڵان پارکێک بۆ پیاسەی ئێواران، ڕۆژنامەیەکیان خەستەخانەیەکیان کردۆتەوە. بۆبەشی وەرزشیش ناوی ئەو کەسانەی کە لە هەندێ یاریدا ژمارەیەکی پێوانەییان شکاندووە. لە بەشی منداڵانیشدا زۆر یاری تیایە و یەکێ لەوانە چاوشارکێ و خۆشاردنەوەیە. ئەم دەفتەرە هەندێ ناوی تیایە کە مێژووی ئەم شارە، بە شانازییەوە باسیان دەکات. ئێمە هەرچوارمان پەیوەندییەکی تەواومان بە خەڵکانی ئەم شارەوە هەبوو، بە گەورە و بچووکەوە. گەر لە هەچ شوێنێ، کەسێ بتوانێ ڕیکۆردێک بشکێنێ، ئەوا یەکسەر ئێمە ئاگادار دەکراینەوە و ناوەکانمان تۆماردەکرد. زۆر لە ڕۆژنامە و گۆڤارەکانی ئەوسای شار دەهاتن و شتی گرنگیان لەم دەفتەرەوە دەگوازتەوە بۆ ناو لاپەڕەکانیان.

من، خەریک ڕیکۆرد، ڕۆژێک لە ڕۆژان خەریک بوو لە بەشی منداڵاندا بۆ خۆشاردنەوە ناوم بچێتە دەفتەرەکەوە و سیحربازەکە نەیهێشت. ئەو وای کرد من گڕ بدرێم. من سەد جار لەسەر یەک لە یاری خۆشاردنەوە بردبوومەوە، یەک جارم مابوو بۆ ئەوەی ڕیکۆردەکە بشکێنم. پێش من کەسێ، بەناوی کەس نەزانەوە ناوی تۆمارکرابوو، باوکم دەیگێڕێتەوە و دەڵێ کە ئەم کوڕە لە چلەکاندا کە خۆی دەشاردەوە تا هەفتەیەک نەدەدۆزرایەوە، کەچی لەبەردەمیشتا بوو، هونەری خۆشاردنەوەی ئەو کوڕە بێ وێنە بوو، دوایی کە گەورە دەبێ و دەچێتە

ڕیزی شۆڕشەوە. لە شەستەکاندا بەنهێنی هەموو شار دەخاتە سەر باوەڕی شۆڕشگێڕی. حکومەتی ئەوسا وەک شێت بەشوێن ئەودا دەگەڕێن و کەس نازانێ ئەم کەسە لە کوێ خۆی شاردۆتەوە. ئەو کەسەی هەموو شاری کردۆتە ئاگری شۆڕش. جارێکیان دە هەزار کەس بەدوویدا دەگەڕێن و هەموو شار تەی دەکەن و نایدۆزنەوە. تا ڕۆژێ لەسەر شەقامێکی گشتی دەچێتە بەینی دوو کەسەوە بۆ ناوبژی کردن، دوو کەس کە نایناناسێ، چەقۆیەک بەر دڵی دەکەوێ و ئیتر هەڵناسێتەوە.

من ئێستا نازانم کە کەس نەزان چۆن خۆی شاردۆتەوە؟ چۆن چۆنی لەبەردەمتدا بووە و نەتبینیووە؟ نازانم هونەری خۆشاردنەوەی ئەو چی بووە؟ بەڵام من نهێنی خۆمتان بۆ ئاشکرا دەکەم. لەڕاستیدا من لەناو دڕکەکانی سیحر بازەکەدا خۆم دەشاردەوە، ژوورێکم لەناویا درووستکردبوو کە هەموو لایەک و هەموو کەسێکم لێوە دەبینی و کەسیش منی نەدەبینی. بەشێوەیەک خۆم مات دەکرد دەبوومە یەکێک لەو دڕکانە، بەجۆرێ جیاکردنەوەمان زەحمەت بوو. هێندە لەوان دەچووم گەر دڕکەکان زمانیان هەبوایە هەزار جنێویان بە من دەدا. ئەو ئێوارەیە هەموو کەسێ دەیزانی کە من ڕیکۆرد دەشکێنم، هەموو منداڵانی ئەم ناوە چاوەڕێی ئەوە بوون کە من بیبەمەوە. سیحربازەکە لەبەر دەرگا بوو، ئاگای لە هەموو شتێ بوو، من وا خۆم ڕەق کردبوو هەر بەتەواوی ماندوو بووم، لەرەیەکم بۆ کرد و کۆکەیەکی نەرمیش بەدوایدا. ئای داخەکەم! سیحربازەکە بە چ ڕقێکەوە سەیری ئەو شوێنەی کرد و منیش ترسام یەکسەر هاتمە ئەولاوە بۆ ئەوەی ژوورەکەم ئاشکرا نەبێ. ئەو هاواری کرد و منی بە گڕدا.

هەمیشە وا بوو، پێی ناخۆش بوو بچینە ناو دڕکەکانییەوە. ڕقێکی گەورەی لە هەر چوارمان بوو. ئێمە تاقە کەسانێک بووین کە لە دڕکەکانی ئەو نەدەترساین. تاقە منداڵێکی ئەو ناوە بووین کە بە زامداری و بە پەلەپروزکێ نەیانبردووین بۆ خەستەخانەی شیرەکە. هەردووکۆپی یەکتر، یەکێکیان دڕکەکانی کردبووە ئیلهامی شیعر و لەو دڕکانەوە دێڕی وای دەوت کە شاعیرانی سەرسام دەکرد. زمانی شیعری ئەویان بەو منداڵییەوە ناونابوو جوانترین زمانی دڕک بەڵام هەتا بڵێی ناسک. ئەوی تریشیان کۆمەڵێ فیگوری سەیر سەیری لەو دڕکانە

دروستدەکرد دڵۆپێک خوێن چییە لە سەری پەنجەیەوە نەدەهات. ڕۆمانی پاریسیش دەیووت من بە دڕگ خۆشە بوومە، من هەر دەمێکە لە عەشقی کیژۆڵەی دێیەکەی باپیرمەوە دەستمکرد بە دڕک خواردن، یەکێ دڕکی عەشقی وا لە یادەوەرییدا مابێ ئەم دڕکە نەرمانە چیین. منیش وەک وتم ژوورێکم لەناو دڕکەڵانەکەدا دروستکردبوو هەمووشتێکم لێوە دەبینی. ئای خوایە! لەویادا سیحربازەکە منی نەدەبینی. من لەوێ زۆر سەیری ئەو پیاوەم دەکرد و لە کردەوە نائاساییەکانی ڕادەمام. هەندێ جار لەخۆیەوە دەگریا. هاواری دەکرد و بە زمانی باڵندە جنێوی دەدا. جارجارەش لە کاتی ڕەشەبادا بە قاقا پێدەکەنی. لەو کاتەدا شتی سەیر سەیر ڕووی دەدا. وەک دیاری و خواردنی لەملاو ئەولاوە بۆ بێت. لە ئاسمانەوە لەناو حەوشەی ماڵەکانەوە ڕەشەباکە شتی بۆ دەهێنا و لە دڕکەکانەوە دەئالان. ئەویش لێی دەکردنەوە و دەیبردنەوە بۆ ماڵەوە. ئای خوایە! بەم چاوانەی خۆم دەمبینی. جلوبەرگی سەر تەناف، نانی سەر ساج، مەنجەڵە یاپراخ، سۆندەی حەوشە، گسکی بەردالان، پاسکیلی منالان، بەرمیلی ئاوی سەربان، سەعاتی گەورەی هۆڵەکان، توحفە و شتی وردی جوان جوان، تەنانەت گوڵە دەگمەنەکانی ماڵی شەوقێ فەنی کە لەسەر خونچەیەکی سیسی... گەڵایەکی زەردی وەریوی تا بەردەرگای دۆزەخ لەگەڵتا دەهات. شەوقێ فەنی ئەو کەسە بوو کە هەزارەها تۆپی ئێمەی بە دانەکانی تەقاندووە. لە کاتی ڕەشەبادا ئاوها گوڵەکانی بێناز بە دڕکەکانەوە دەمانەوە. هەچ شتێ ببووایە بە دڕکەکانەوە، ئەو بە هی خۆی دەزانی. هەچ وەختێ برسی بوایە، دەهاتە دەرەوە و چاوی دەبڕییە چاوی ئاسمان، تا نەدەبووە ڕەشەبا چاوی نەدەپرووکاند. بەڵێ هەر لەو ژوورەدا دەمبینی، هەر لەو ژوورەدا بوو کە من لەناو دڕکەکاندا درووستمکردبوو، ئەوم دەبینی. هەر لەوێشدا بووخەیاڵێکم بۆهات، خەیاڵێک بۆ تاوانبارکردنی سیحربازەکە بە دز. من هاتمەوە بۆ ماڵەوە. هەموو فەنتازیای خۆم بەکارهێنا بۆ هۆنینەوەی نامەیەکی خەفەتاوی، نامەیەک بێ ناوی خۆم بۆ ماڵەکان کە تیایدا بکوژی کۆپی یەکترم بە دز تاوانبار کردووە. تیایدا ئەوەم باس کردووە کە سەیرێکی شتەکانیان بکەن، چی لە ماڵتاندا دیار نەماوە وەرن و لای سیحربازەکە دەیدۆزنەوە، نامەیەکی زۆر تایبەتیم بۆ شەوقێ فەنی نووسی و باسی مەرگی

گوڵەکانیم بۆ کرد. نووسیم کە جاران گوڵەکانت نازدار ـ نازدار وەنەوزیان دەدا، ئێستا وەرە بیانبینە چۆن لەسەرەمەرگان. چاوەڕێی بینینی تۆ دەکەن. پێش ئەوە من هەموو گوڵەکانم لە دڕکەکان کردەوە و فڕێمدانە ماڵی سیحربازەکە. من، شەوقێ فەنیم بینی وەک ئەسپێکی بریندار غاری دایە دەرەوە و دەرگای ماڵی سیحربازەکەی بەر بۆکس دا تالێی کردەوە، پاڵێکی پێوە نا و چووە حەوشەکەیەوە و گوڵەکانی بینی. هاوارێکی کرد هەمووو دونیای ئەو ناوەی هێنایە دەرەوە. خەڵکانی تریش بە خۆیان و تێلایەک و نامەکەی دەستیانەوە، ئەوەی کە شتی لە ماڵەکەیدا دیارنەماوە جورئەتیان دایە بەرخۆیان و دوای ئەو هاوارەی شەوقێ فەنی چوونە ماڵی سیحربازەکە و زۆر کەس شتی خۆی لەوێ بینییەوە، هەر ئەو شەوە شکاتیان لێ کرد و گرتیان. ئەوجا هەمووان بە خۆشی چوونە ماڵەوە. من هەر لە ماڵەوە گوێم لە ناڵینی شەوقێ فەنی بوو، تا بەیانی بۆ گوڵەکانی دەگریا. ئەو شەوە یەکەم شەو بوو کە من بە ئارامی سەربکەمە سەر سەرین... ئەو ساتە بوو کە من لە هەموو ژیانمدا چاوەڕێم دەکرد. هەر بەهۆی شەوقێ فەنییەوە پێم زانی کە سیحربازەکە دوای دوو مانگی تر دادگایی دەکرێ. باوکم ماوەیەکی زۆر نەخۆش بوو، دایکمیش هەر فریای ئەوە دەکەوت کە ئاگای لەو بێ و خزمەتی بکات، بۆیە تەنها کەسێ بۆ من و پاریسی شەوقێ فەنی بوو کە وەک خۆمان بریندار بێ و دوای ئەو ڕووداوە بکەوێ. من ئەو دوو مانگە خۆم تەییار و ئامادە کرد. کتێبی زۆرم لەسەر دادگا خوێندەوە، لەسەر کوشتن و تاوان، کاراکتەری پیاوکوژ، چۆنێتی دەستجولاندن لەکاتی قسەکردندا لەدادگا. هونەری بەدرۆخستنەوە، زەردەخەنەی درۆ، فرمێسکی تیمساح. سیحرباز و فێڵەکانی... شیکردنەوەی خەون. کتێبێکم خوێندەوە بەناوی (وەی نەگبەت)، باسی ئەو پیاوکوژانە دەکات کە هەمووکاتی دانیشتنەکانی دادگا دەگرین بۆئەوەی سەرۆکی دادگا حوکمەکەیان بۆ کەمبکاتەوە. کتێبێکی تر بەناوی (گوێبگرە! ئەی پیاوکوژ). باسی حوکمی ئیلاهی دەکرد لە سەردەمی یۆنانی کۆندا. هەرچەندە من زۆر لەو کتێبانە نەدەگەیشتم، بەڵام سوودێکی زۆرم لێ بینین بۆ نووسینی نامەکانم بۆ سەرۆکی دادگا. ئەوە ئەو کاتە بوو کە ڕۆژی دادگایی کردن هاتە پێشەوە، من و پاریسی و شەوقێ فەنی یەکەم کەس بووین کە چووینە ژوورەوە. پێش ئەوەی

خەڵکێکی زۆر بێن، دوور لە چاوی پۆلیسەکانی ناو دادگا، نامەیەکی دوورودرێژم خستە سەر مێزی سەرۆکی دادگا، تیایدا باسی زۆر شتم بۆ کرد، باسی ئەو پیاوەی کە سیحربازەکە کردی بە بەرد و ئێستاش لەبەردەمی ماڵەکەیدا ماوە. باسی کوشتنی هەردوو کۆپی یەکتر و منداڵە بریندارەکانی ناو دڕکەکان. باسی دزین و دیارنەمانی کتوپڕی هەزارەها شت... کاتێ حاکم هاتە ژوورەوە، هۆڵەکە پڕبوو لە خەڵک، نامەکەی بینی و پرسیاری کرد ئەم نامەیە هی کێیە؟ کەس قسەی نەکرد. چاوێکی پێدا خشاند و چەند جارێک سەری بادا و خستیە گرفانییەوە. لە ڕۆژی یەکەمدا سەرۆکی دادگا، سیحربازەکەی بە دز تاوانبار کرد. ئەویش وتی من هیچ شتێکم نەدزیووە. ئەوانە دیاری ڕەشەبان بۆ من. من ڕەشەبا بەخێوم دەکات... گەردەلوول نازم دەداتێ ئازیزم. هەموو دایانە قاقای پێکەنین. حاکمیش وتی: نازی چی هەتیو! تۆ یەکبار شتت لە خەڵک دزیووە.

ئەویش وتی: ئەوانە دیارین... دیاری.

بەگشتی دادگایی کردنی سیحربازەکە، هەفتەیەکی پێ چوو. نەک تەنها لەبەر ئەوەی کە خەڵکێکی زۆر دەهاتن و سیحربازەکەیان بە شتی سەیر سەیر تاوانبار دەکرد کە من خۆم لە دڵەوە بڕوایەکی تەواوم بەوە بوو کە ئەو دەستی تیا نەبووە. بەڵکو زیاتر لەبەرئەوەی کە ئەم پیاوە زوو زوو خوێنی لووتی دەپژا. خوێنەکە بە هیچ شێوەیەک ڕانەدەوەستا، دوو سێ ڕۆژ لەسەریەک ناچاربوون لە خەستەخانە بۆی بسووتێنن تا خوێنەکەی ڕابگرن. من لە نامەکانمدا بۆ سەرۆکی دادگا دەمنووسی: گەورەم! ئەم سیحربازە درۆ دەکات، کە درۆ دەکات وای لێ دێ. تۆ پینۆچیۆ دەناسی، کە درۆی دەکرد لووتی درێژ دەبوو، ئەم کابرایەش کە درۆ دەکات خوێنی لووتی دەپژێت. هەریەک لە ئێمە گەورەم! کە درۆ دەکەین، شتێکمان لێ ڕوودەدات، گرنگ ئەوەیە بدۆزرێتەوە. ئەوە میتودێکی باشە بۆ دۆزینەوە. ڕۆژی تر بۆم دەنووسی، تۆ سەیری پەنجە گەورەی بکە کە قسە دەکات لە مشتیدا دەیشارێتەوە، ئەوە ئەوە دەگەیەنێ کە ئەم پیاوە نایەوێ خۆی ئاشکرا بکات. پەنجە گەورە بە مانای (بەرزەمن) دێ، کە نایەوێ کەس بیبینێ. ڕۆژی تر دەمنووسی، تۆ سەیر چۆن ڕەنگی دەگۆڕێت کاتێ باسی کۆپی یەکتر دەکەی؟ چۆن تینووی دەبێ و داوای ئاو دەکات کە باسی ئەو پیاوە دەکەی کە بوو بە بەرد. کە باسی ئەو

دڕکـانەی دەکـەی، ئەو چەقـۆ و کـێـردانەی کـە منداڵانی ئەو ناوەی پارچەپارچە و لەتوپوت دەکرد هیچ وەڵامێکی نییە. تۆ بڵێ تۆوی ئەم دڕکانەت لەکوێوە هێناوە، من سەد دەر سـەد دەزانم کە دوای ئەو پرسیارە کە دەڵێ نازانم خـوێنی لووتی دەپژێ. بۆبەیانـی کـە پرسـیـاری لێ دەکـرد، چۆنم بۆسـەرۆکی دادگـا دەنووسـی، ئاوا دەکـەوتـەوە. دەمنـووسـی ئەوەکـەی دیاریـیـە کـە خـەڵک بێنەوە بۆی و بڵـێن بماندەرەوە. حـاکم دەیووت، ئەی باشـە بۆچی نایاندەیتـەوە؟ ئاخـر گـەورەم ئەوانە دیارین... دیـارین. هەردووکـیـان تووڕە، حـاکم دەیووت: هـەمـوو شـتێ دیاریی نـیـیـە. ئەو هـاواری دەکـرد دیاریـیـە دیارییـە. هەمـوو شـتێ بێـتـە ناو دڕکـەکـانـەوە بە هـی خۆمی دەزانم و دیارییە.

سەرۆکی دادگا هەڵچووبوو، دەینەڕاند:

- ئەو پەیکەری بەردەمی ماڵەکەت، ئەویش دیارییە؟
- بەڵێ... دیارییە.
- ئەو پیاوەی کە بوو بە بەرد دیارییە؟
- بەڵێ... دیارییە.
- کۆپی یەکتر... ئەوانیش دیارین؟
- بەڵێ... دیارییە دیارییە.

هێندە هـەڵچووبوو، نـەیدەزانی چی دەڵێ و باسی کێ دەکات. زوو زوو خـوێنی لووتی دەسڕی. هەموو دادگا و ژێر کورسییەکانی کردبوو بە خوێن.

هەفـتـەیەک بەم شـێـوەیە تێـپـەڕی. دواجـار هـەر بە کـراسـی خـوێناوییـەوە بە تاوانی دزی دوو ساڵی بۆ نووسرا.

حـاکم وتی: تۆ پیـاوکـوژیشـیت، بەڵام بەداخـەوە هیچ بەڵگەیەکم بەدەسـتـەوە نییە. دووری بخەنەوە لێرە تا بۆنی ئەم خوێنە نەیخواردووین.

بۆ ڕۆژی دوایی پۆلیسمـان ئاگادارکردەوە لەوەی کە دەنگە دەنگێکی سـەیر لە مـاڵی سـیـحـربـازەوە هەڵدەسـتێ، با بێن و بزانن چییـە. هەمـان ئەو مـوفـەوەزە، بە هەمـان تاڵـە سـمـێـڵی جـارانەوە بەووردی گـەڕان و ئـەمـجـارەیان ژێرزەمـینێکیـان دۆزییـەوە، کە پڕی بوو لە ئاژەڵی تینوو، ئەسپی بریندار کە حیلەی دەگەیشـتـە بنی دونیـا؛ مـەیمون کـە دەمـوچـاوی پڕبوو لە پاڕانەوە؛ کرمی گـەورەی ئاوریـشـمی لەناو

شـووشـەی مـاسـیـدا؛ مـشکی سـپی جـوان جـوان کـە زیکەیان ناخـۆشـی کـردبوو؛ مریشکی پەرزێرین کە هێلکەی ئاڵتوونیان کردبوو؛ تووتی خەنافس کە گۆرانییان دەووت، تەنهـا یەک دێڕیـان دووبارە دەکـردەوە: «خـەیاڵەکـانی دەردەدارێتـی... ئەی ئەممان نەممان»؛ بێچووە بەرازی جوان جوان کە خەریک بوو یەکێکیان قەپاڵێک لە قوونی موفەوەزەکە بگرێت.

زۆر چاومـان گـێـڕا. مـن و پاریسی لە هـەمـووان پەرۆشـتـر بووین ئەوە خـوایە کـۆپی یەکـتـر بە زیندوویی لـەوێ بدۆزینەوە. یان تـەرمی زۆر لەو منداڵانەی کـە لەو مـاوەیەدا لەمـلا و ئەولا بەکتوپڕی دیارنەدەمـان. بەڵام کـەسـمـان نەدۆزییـەوە. دوای هـەفـتـەیەک مـاڵەکـەیان تەخـتکرد و دڕکـەکـانیـان سـووتاند. بەڵام بۆ نەگـبـەتی ئەو دڕکانە هـەمـوو پایزانێک دەڕوێنەوە و سـاڵ دوای سـاڵ دڕندەتر و تیـژتر دەبنەوە و قووڵتر بە قاچ و قوول و جەستە و سیمادا ڕۆدەچن.

مانگێکی پێ نەچوو وا بڵاوبووەوە کـە سیحربازەکە لە بەندیـخانە هەڵهاتووە و کەس نازانێ لەکوێیە.

ئێستاش هـەندێ جار پاریسی بەگاڵتەوە بۆم دەنووسـێ:

غـــەریب! کـێ دەڵـێ ڕۆژێ لە ڕۆژان، مـن لەســـەر ئـەم شـــەقـــامـــانـەی پاریس نایبینمەوە.

منیش بۆی دەنووسم! نا، دوای ئەو هـەمـوو سـاڵانە، ترسـی چییـتە؟ پێش ئەوەی بگاتە ئەوێ، هـەقی خۆی لە من دەکاتەوە. تا من بژیم تۆ دڵت هیچ نەکات.

ئێـسـتـا ئەی خـوێنەری ئـازیز! مـافی خـۆتە بپـرسـیت: ئەی باشــە تۆ دوای ئەو هـەمـوو سـاڵانە، ئەو کلیلـەی ڕۆمـانـی پاریسیت بۆچییـە.، خـۆ ئەو دەفـتـەرەی هـەتانە بە چوار کلیل دەکرێتـەوە؟ ڕاست دەکـەی! بەڵام گـوێبگرە با چیـرۆکـەکـەت بۆ تەواو بکەم.

چوار مـانـگ پێش ئێـسـتـا، شـتـی ڕوویدا، ڕووداوێک کـە سـەرەتایەک بـوو بۆ نووسـینی ئـەم چیـرۆکـە، گـەر ئەو ڕووداوە نەبوایە، قـەت ئەم چیـرۆکە نەدەنووسـرا، قەت پاریسی داوای لێ نەدەکردم ئەم حیکایەتە بنووسمەوە.

دوو مانگی لەسـەر یەک من خەونم بە هـەردوو کۆپی یەکترەوە دەبینی. هـەموو شــەوێ هـەمـــان خــەون... هـەمـــان ســینـاریۆ دووبارە دەبـووەوە. من لە خــەونمدا لە

دوورەوە هەردوو كۆپی یەكترم دەبینی، یەكی موكەبەرەیەكی گەورەیان بەدەستەوە بوو، ئەوان لە شوێنێكدا بوون و من دەمویست بچم بۆلایان نەمدەتوانی. لەوە دەچوو موكەبەرەكەی دەستیان بەباشی ئیش نەكات. دەیانویست شتێ بە من بڵێن و نەیاندەتوانی. من لە ماوەی ئەو دوو مانگەدا هەموو شەوێ بۆ ئەوە دەنووستم كە بزانم ئەوان چی دەڵێن! هەموو شەوێ بە نیازی ئەوە سەرم دەكردە سەر سەرین تا بگەمە ئەوان و نەدەگەیشتم. تا دوو مانگێك پێش ئێستا ئێوارەیەكی غەمگین، ئێوارەیەك تەمێكی چڕ شەڕی بە دونیا دەفرۆشت هەر لە خۆمەوە، وەك یەكێ پێم بڵێ چوومە ناو ژووری دڕكەكانەوە، ئەو ژوورەی كە جاران خۆمم تیا دەشاردەوە، ئەو شوێنەی كە هەموو دونیام دەبینی و كەسیش منی نەدەبینی. ئا لەوێدا نامەیەكم دۆزییەوە كە بۆ من نووسرا بوو. دەستوخەتی سەر زەرفەكەم نەناسییەوە، بەڵام كە نامەكەم كردەوە، ئای خوایە! دوو كلیلی تیا بوو، دوو كلیلەكە هی كۆپی یەكتر بوون، كە لە ملیاندا بوو لە كاتی ونبوونیاندا . من لێرەدا هیچ شتێ لە ناواخنی نامەكە ئاشكرا ناكەم، هەڵیدەگرم بۆ ئەو كاتەی یەكێك ئەو كلیلەی پاریسیم بۆ دێنێتەوە. لە پاداشتی ئەو چاكەیەدا ، من ئەم نامەیەی پیشان دەدەم. نامەیەكی هێندە گرنگە كە نهێنییەكی زۆر گرنگی ئەو كاتە ئاشكرا دەكات. من ئەوە ماوەیەكی زۆرە لەخۆشیدا خەوم لێ ناكەوێت، بەڵام ئێستا هیچ ناڵێم، نا ، هیچ ناڵێم. كە بوو بە سێ كلیل، ئینجا پاریسی بیری لەوە كردەوە كە كلیلەكەی خۆیم بۆ بنێرێتەوە تا دەفتەرەكە بكەمەوە. وەك لە سەرەتاشدا باسم كرد، كە ئەو ئێوارە غەمگینەی كە هەردوو كۆپی یەكتر دیارنەمان، بۆ من گرنگییەكی تایبەتی هەبووە. ئەویش ئەوە بوو كە ئێمە، هەرچوارمان لە كۆبوونەوەكانماندا لەگەڵ مندالانی ئەندامدا بڕیار درا كە لەگەڵ ئەوەشدا كە من گڕ درابووم ناوم هەر بچێتە ناو دەفتەری ڕیكۆردەوە، چونكە خەتای منی تیا نەبووە و سیحربازەكە منی ئاشكراكرد .ئەوئێوارەیە دەبوایە هەرچوارمان كۆبینەوە و دەفتەرەكە بكەینەوە، بەڵام ئیتر ئەوان دیارنەمان.

ئەوا بۆ ماوەی بیست ساڵ دەچێ، من لەلای خۆمەوە دەفتەرێكی ترم دروستكردووە، ناوی هەموو ئەو كەسانەم تێدا تۆماركردووە كە ئەم ماوەیە ڕیكۆردیان شكاندووە. گەر ئێستا كلیلەكەم بۆ بێننەوە، ئەوا لەو دەفتەرەوە

دەیگوازمەوە بۆ دەفتەری ڕیکۆردەکان. کە من هەمووکاتێ بڕوایەکی تەواوم بەوە بوو کە هەر ڕۆژێ دێت و ئەم دەفتەرە بە کلیلەکانی دەکەمەوە.

ئێستا من بۆ ساڵێک دەچێ ژنم هێناوە. تازە بە تازە دووانەیەکمان بووە، کوڕ و کچێک. پاریسیش کچێکی هەیە و بەتەواوی تاقەتی لە پاریس چووە و حەز دەکات بێتەوە، بەڵام جارێ هێندە قەرز و قۆڵەی لەسەرە، ڕەنگبێ ماوەیەکی تریشی پێ بچێ. دەنووسێ، حەزدەکەم بێمەوە و لە شار منداڵێکی ترم ببێ، منداڵێک بە کوردییەکی ڕەوان قسەبکات. گەر وابێ ئەوا دوو منداڵەکەی من و دووانی پاریسی دەبنە چوار و یەکسەر دەفتەری ڕیکۆردەکەیان بە کلیلەکانەوە دەدەینێ و خۆیان بیبەن بەڕێوە.

پاریسی دەنووسێ: گەر هاتمەوە پێویستیم بە یارمەتی تۆ زۆر دەبێ. چونکە من لە هەردوولا بووم. هەم ئێرەشم لەدەستداوە و هەم ئەوێش. دەنووسێ: غەریب! ژیانی ئێمە لە دەرەوە چەشنی ئەو گەڵایەی لێ هاتووە کە لە دار و لقەکەی خۆی کەوتبێتە خوارەوە و قەتیش بەر زەوی نەکەوتبێت. هەمیشە بۆ هەتاهەتایە بە حەواوە بێ. هەر با بیهێنێ هەر با بیبات. منیش بۆی دەنووسم: نا، وەرەوە ئازیزەکەم. وەرەوە. من یارمەتیت دەدەم. من لەو بارەوە هەروەکو جارانم و نەگۆڕاوم. دەزانم خەڵکی گۆڕاون، بەڵام من نا. ئەوا ئیتر ئێستا من خەریکە ئەم چیرۆکە تەواو دەکەم. بەڵام دێڕ دوای دێڕ بڕوایەکی سەیرم لا دروست دەبێ، بڕوای ئەوەی کە داواکردنی پاریسی لە من بۆ نووسینەوە ئەم چیرۆکە تا بیدا بە کەسێ کلیلەکەم بۆ بێنێتەوە تەنها بەهانەیەک بوو هیچی تر، دەنا خۆی بە هەچ شێوەیەک بوایە ئەو کلیلەی دەگەیاندەوە دەستم بەبێ ئەوەی ون بێ. بەڵام ئەو حەزی کرد کە من ژیانێک بنووسمەوە کە لە پەراوێزی کارەساتەکانیا خەریک بوو ون دەبوو، حەزی کرد چیرۆکێک زیندووبکەمەوە کە دڕکەکانی جاران لە بینەقاقای چەقیبوو.

ستۆکهۆڵم

ئاب - ئەیلوول ٢٠٠٥